

نگاهی به تاریخ شفاهی مسجد کرامت مشهد و سابقه حضور امام شهید(ره) در این مسجد

از مسجد رهبر چه می‌دانید؟

محمد حسین مروج کاشانی | ...آن روز مسجد کرامت،

بزرگ‌ترین مسجد شیعیستانی مشهد بود. یعنی توی مشهد، مسجد بزرگ‌تر از مسجد کرامت نبود، آنچنان جمعیت پر می‌شد توی این مسجد که جای یک نفر آدم هم واقعاً نبود. بعد از نماز مغرب شروع می‌کردم به درس، سخنرانی نبود. درس بود. حالا می‌گویم چه کار می‌کردیم. آن قدر جمعیت زیاد می‌شد که قبل از آنی که من شروع بکنم - وسط نماز - در مسجد را می‌بستند که دیگر نمی‌شد کسی وارد شود. جمعیت مترامتی جمع می‌شد برای اینکه درس را گوش کنند. حادتر چی بود؟ بنده آنجا هم حدیث، هم اعتقادات و هم نهج‌البلاغه تدریس می‌کردم؛ با تخته سیاه... این بخشی از سخنان رهبر حکیم و شهید انقلاب اسلامی (ره) در دوران تصدی ریاست جمهوری اسلامی ایران و در دیدار با اعضای واحد آموزشی حزب جمهوری اسلامی در تاریخ ۲۷ دی ۱۳۶۳ شمسی است (منبع: کتاب مساجد رهبر، تاریخ شفاهی مسجد کرامت مشهد). اما بهانه پرداختن به مسجد کرامت در برگزاری نشست «بازخوانی تجربه تاریخی امام شهید حضرت آیت‌الله العظمی سیدعلی حسینی خامنه‌ای (ره) در بستر فعالیت‌های مسجد کرامت» است که چندی پیش به همت سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی در تالار «اندیشه» کتابخانه مرکزی بارگاه مقدس رضوی برگزار شد. سخنران این نشست، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمدامیر احمدی طباطبایی، معاون پژوهشی مؤسسه میراث فقهی خراسان و یکی از افراد پژوهشگر و محاسبه‌کننده مربوط به جمع‌آوری تاریخ شفاهی مسجد کرامت مشهد بود که حاصل فعالیت‌ها و تلاش وی و برخی افراد دیگر (از جمله حامد عسگری، حسن سلطانی و مرتضی انصاری‌زاده) منجر به چاپ و انتشار کتابی با عنوان «مسجد رهبر» شد؛ چاپ نخست این اثر چند سال پیش (سال ۱۳۹۹) توسط دفتر مطالعات جبهه فرهنگی انقلاب اسلامی و انتشارات راه بار، راهی بازار نشر کتاب شد. سخنران این مراسم، در بخش‌های مختلفی از سخنان خود به مطالب این کتاب اشاره و استناد کرد. به مناسبت برگزاری این نشست در سازمان کتابخانه‌های آستان قدس رضوی و با گریز به بخش‌های گوناگون این اثر، در ادامه با برخی از مطالب این کتاب به اختصار آشنا می‌شویم.

■ پژوهشی در حوزه «مسجدنگاری» انقلاب اسلامی
مسجد تنه‌انهدای است که از آغاز تأسیس تاکنون، مرکز و محور

تخولات عظیمی در جامعه اسلامی بوده و جایگاهی است که نقش بسیار زیادی در تربیت فرد و بازسازی اجتماع و حاکم کردن دین بر جامعه دارد. در همین راستا و در پیشگفتار این کتاب به نسبت انقلاب اسلامی ایران با مسجد اشاره شده و این گونه آمده است: «... نسبت انقلاب اسلامی با مسجد اما به تمام معنا ویژه و منحصر به فرد است. مسجد در انقلاب ایران هم بسانه است. هم مرکز تربیت نیرو، هم نهاد سازمانده اجتماعی (هم محور بسیج سیاسی، هم محل اخذ رأی در انتخابات است. هم یاتوق اعزام به جبهه جنگ، خدمات متقابل مسجد و انقلاب در ایران، فهرست مفصلی دارد که حتی گزارش آن هم در یک کتاب نمی گنجد؛ تا چه رسد به تحلیل و تعلیل و تفسیر آن. مطالعات صورت گرفته درباره نهاد مسجد در ایران و خصوصاً در دوران انقلاب اسلامی، بسیار کمتر از آن چیزی است که ضرورت و ظرفیت داشته است...» (رج کتاب ص ۱۰).

در ادامه همه چنین به این مطلب اشاره شده است: «... کتاب مسجد رهبر، گزارشی است از شکل گیری و فعالیت های «مسجد کرامت» مشهد در نزدیکی حرم مطهر امام رضا (ع). این مسجد که بعدها امام جماعتش، رهبر انقلاب اسلامی شد (امی توان از جهات گوناگون نمونه ای ممتاز از الگوی فعالیت مسجدی در منظومه معرفتی آرمانی اسلام ناب معرفی کرد... [کتاب] مسجد رهبر، اگرچه چندگان پیش تر آمده، ولی با توجه به فقدان سنت پژوهشی جدی در حوزه «مسجد نگاری» انقلاب اسلامی، ادعای جز سرفصل گشایی و توجه ناگزیر ندارد...» (رج کتاب، ص ۱۱).

دعوت از آقای خانه‌ای برای پیشنهادی مسجد کرامت

اگر از بخش‌های مختلف این کتاب که اشاره به حاج محمود کرامت بانی مسجد کرامت و مطلب دیگر مربوط به تبدیل منزل کرامت به بنای کرامت، وقف بنای کرامت... دارد، به مطلبی با عنوان دعوت از آقای خانه‌ای برای پیشنهادی مسجد کرامت مرمی خویریم، در بخشی از این مطالب به نقل قول از جواد سادات فاطمی درباره موقعیت جغرافیایی این مسجد آمده است: «...مسجد کرامت جای حساس و خوبی بود. مسجد العظمی بنامه...».

موقعیت ویژه‌ای پیدا کرد... [ج کتاب، ص ۱۵۵].

در بخش دیگری از مطالب مرتبط با این موضوع و به نقل از عبدالرضا غنیان نیز چنین بیان شده است: «...این [مسجد کرامت] فقط به درد آقای خامنه‌ای می‌خورد، چون افکار آقای

خامنه‌ای، سخنرانی آقای خامنه‌ای توی این مسجد به همه بران پخش می‌شود. حتی خدا می‌داند از آلمان آمده بودند به مسجد کرامت. اسم [رو آواز] مسجد کرامت به آلمان رفته بود. آن زمان یارو آمد خودش به کرامت گفت: ... من از آلمان آمدم به توبریک بگویم. این مسجد دارد به اسلام خدمت می‌کند. این مسجد دارد به انقلاب کمک می‌کند. این مسجد دارد به اسلام واقعی کمک می‌کند. به قرآن دارد کمک می‌کند. من در آلمان [مشترک] شیدیم، نمودار بابینم که این کرامت کی...» (ج ۲، کتاب، ر ۱۵۵ و ۱۵۶).

شهرت آقای خامنه‌ای

شاید یکی از مطالب این کتاب که نظر خواننده را به خود جلب می‌کند، مطلبی با عنوان «شهرت آقای خامنه‌ای» است. در بخشی از این مطلب و به نقل قول از سیدحسین شفیعی درباره‌ی آمده است: «... وقتی که مثلاً شنیده شد که مسجد کرامتی هست و مقام معظم رهبری امام جماعت آن است، تا توجه به اینکه ایشان آن روز به عنوان چهره انقلابی سیاسی مطرح بوده، حُب خیلی‌ها کشیده شدند به آن مسجد. ما هم شنیده شدیم. مصرع‌ها بودیم برویم. من یادم هست که غروب می‌شد، آقای هاشم قفدار اگر در می‌جنبیدی، جا گیر می‌آمد و واقعاً همه هم می‌رفتند شرکت می‌کردند...» (رج کتاب، ص ۲۲۵).

در ادامه این مطلب هم سید محمدعلی ابطی برای نشان دادن شدت علاقه مردم به رهبر شهید این گونه مثال می زند: «...آن مجموعه ای هم که توی مسجد کرامت می رفتند، اگر قالی خاومه ای توی یک پارکینگ هم بود، همان جمعیت بود؛ یعنی [اگر] یک پارکینگی را می گفتند [و اعلام می کردند به] غوغا می کشند [چون مردم] قالی خاومه ای را از بیرون شناخته بودند، دیدن گاهایش را دیده بودند، می آمدند...» (رج کتاب، همان صفحه).

ظهار نظر درویش ارجمند در این زمینه [شهرت آقاي خانه‌اي] در ديگر مواردی است که در بخش ديگري از اين مطلب به آن اشاره شده است. طبق خاطرات درویش ارجمند، با آغاز سخنرانی‌های شهيد آيت‌الله العظمی خانه‌اي (ره) در مسجد کرامت، دکتر علی شریعتی، دانشجويان را تشويق به شنيدن سخنرانی‌های هر کدامی که در اين مسجد و در نظر او از وی مهمتر باشد، بفرموده است: «بنده اينشان را از زمان حضور در مسجد کرامت مشهوده می‌شناختم. يعنی از زمانی که من، موم، سفيد

داشتم
ایشان را
می‌شناختم، در
دوره‌ای که آقای دکتر
شریعتی ایشان را معرفی کرده
و بود و پای صحبت‌های این طلبه
جوان بنشینید، از همان زمان [مردم
و اهالی] شهر مشهد ایشان را خوب
می‌شناخند.» (رج کتاب، ص ۲۲۷).

ارتباط خوب آقای خامنه‌ای با مردم

در دیگر مواردی که در این کتاب به آن اشاره شده، مطلبی با عنوان «لبابنا خوب آقای خامنه‌ای با مردم» است. در بخشی از این مطلب این گونه بیان شده:

«... یکی از نکات به ظاهر ساده اما تأثیرگذار، نحوه برخورد امام جماعت مسجد با مردم است. محدود نشدن حضور در مسجد به زمان اقامه نماز جماعت و حضور از دقایقی قبل در مسجد و صحبت با مردم و همچنین رفتارهایی ساده نظیر پرسیدن احوال نمازگزاران از پیش قدمی در دست دادن با مأموران، زمینه‌ساز ایجاد فضای صمیمی در مسجد بود» (ج ۱، کتاب، همان صفحه).

در ادامه این مطلب، نقل قولی از سیدحسین شفیعی دارایی آورده شد است؛ آنجا که وی می گوید: «...فرهنگ دینی اقتصاد می کند توده مردم ما احترام و پرهیز برای عالم دینی قائل باشند. نه از او ترس سلام کنند، نه آهایابیند جلوه ولی معنی هم ندارد که دم گاهی خودش برده جلوه. فضای مسجد کرد، این طوری نبود. یعنی جوان چیزی خاصی را که احساس می کرد، این روابط اجتماعی [افاقی خامنه ای] نبود. بر خودی که داشت، با همین سلام علیک کردن، با خودش می پوشید. حال افراد را پرسیدند، این ها خُب تأثیر گذار بود...» (رج کتاب، ص ۳۳).

در ادامه به نقل قولی از حسین سالم در همین صفحه برمی خوریم که گفته است: «... یادم هست که آقا [آقای خامنه‌ای] هنوز اذان شده بود، می آمد مسجود خیلی اهل ارتباط با مردم بود، یعنی

آهنگی دعوت از مالکین و مجاورین

به مالکین پلاکهای ۱۴۰۶ فرعی ۱ و ۱۰۷۹ فرعی ۱ از ۱۱۹ اصلی بخش ۶
تهی پلاک مذکور را نموده و حسب احتیاج پلاکهای فوق فاقد طاق و ابعاد
در اثر اجرای ۱۴۲ مجومه ضمیمه شده این تبیین به منظور حصول اطمینان از
سایرین و از سایر صاحبان دعوت تبیین حدود و تعیین مساحت پلاک فوق الذکر در
۱۴۵۵.۵.۱ ساعت ۱۰ صبح تعیین وقت کردید لذا به مجاورین و سایر مالکین
محتاج به عملیات تبیین اعتراضی یا اعتراضی خود قایل می باشند می
باشند حضور بهر رسانید در غیر اینصورت بعد از گذشت یک هفته برابر
با نام تقاضای پس از سیر تشریفات قانونی صادر و تسلیم خواهد شد. م
۱۴۵۵.۵.۱۵

سپهر انوارانی - مدیر واحد تبیین حوزه ثبت ملک شانانید

آگهی دعوت از مالکین و مجاورین

[illegible]

تکلیف و ضعیف‌تر ارضی و ساختمانهای فاقد سند و سمسور

[illegible]

آگهی، تعین متراژ

۱۵۴۱) اصل یکی از قوچان در خصوص قویان به تعبیر مترانشناسان فوفوک، بر نام تقاضای ارباب و ادراک او مورخیر به تعبیر نهی مترانشناسان به شبندهای لایک به قوچان خیابان شهید نگری است شهر راجه که به مجاورت ملک شما معرفی شد شهر برای روز شنبه ۱۳۷۱/۰۵/۱۴ ساعت گردیده و در محل انجام شده در چنانچه در مورد حدود و حقوق ارفاق خود قائل هستید و با اختیاری با مجاور مزبور دارید میبایند در روز و ساعت به رسیده و مطالب خود را اظهار دارید. در صورت عدم حضور و نبودن نیز متراز اقدام و بنام متقاضی سند ملکیت صادر خواهد شد.

۱۳۷۱/۰۵/۱۴
 عل، سبار، بیست و بیست و استناد و املاک قوچان

آگهی تعیین متراز

۱۴۰۸/۰۷- اصلی بخش ۱ قوچان در خصوص وقت معاینه و تعیین متراز هزاره قاضی فوق، مورد تقاضای اداره اوقاف و امور خیریه قوچان به تصدی از این نسبت به ششندگی پلاک به آدرس قوچان خیابان شهید مطهری نرسیده چپ جنب پلاک ۲۴۴ هـ به مجاور ملک مشاعی معرفی شده برای روز شنبه ۱۳ خرداد تعیین گردیده و محل انجام متراز چنانچه در مورد حدود و جزییات هر یک از بخش‌ها و قائل و مستحق و با استحضار به مورد مزبور دارید می‌توانید در محل حضور بهم رسانیده و مطالب خود را اظهار دارید در صورت عدم تفکک نسبت به تعیین متراز اقدام و بنام متقاضی سند مالکیت صادر خواهد شد.

۱۴۰۸

علی سرایی رییس ثبت اسناد و املاک قوچان

[illegible]

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

[illegible]

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

[illegible]

آگهی قانون تعین تکلیف و وضعیت اراضی و ساختمانهای فاقد سند رسمی

[illegible]

در صورتی که در تاریخ ۱۳۵۷/۰۵/۲۴ به موجب سند مالکیت منبسطیه و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست م تا ۱۳۵۸/۰۵/۲۴

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۵۸/۰۵/۲۴
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۵۸/۰۵/۲۴

هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی وساختمانهای فاقد سند رسمی

[illegible]

آگهی مزایده اتومبیل (مال منقول)

[illegible][illegible][illegible]

گه، موضوع ماده ۳ قانون، ماده ۱۳ آئین نامه قانون، تعین، تکلیف و وضعیت ثبتی و اراضی و

[illegible]

آگهی موضوع ماده ۳ و ۱۳ آئین نامه قانون تعیین و تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی

[illegible]

نذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به بهر دوسر مورد این مراجع تقاضای استیضای داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره استیضای و پس از اخذ سید مرتضی در مدت یکماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بهر اینست در صورت نقضی امتداد می گذرد و در صورت وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد. م. الف ۳۱۵۸۰

شماره آگهی: ۲۳۳۶۹۹ - ۱۴۵۵۷۸۷۰

تاریخ انتشار نوبت اول : ۱۴۰۵/۰۵/۰۷
تاریخ انتشار نوبت دوم : ۱۴۰۵/۰۵/۲۴
غفار فرزانه - رئیس اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه یک رشت

آگهی مزایده اموال غیر منقول (اسناد دمه)

۸۹۱۹ شماره شناسنامه: ۰۶۳۸۲۶۹۰۳۱

[illegible]

محمد حسین، بیروجن رئیس، اداره ثبت اسناد واملاک شهرستان اسفہان،